

Budsjett 2017

økonomiplan 2018-2020

Rådmannen sitt framlegg

1 Føreord

Dette dokumentet er rådmannen sin gjennomgang av budsjettet for 2017 og økonomiplanen for perioden 2017 – 2020. Det inneheld rådmannen sine prioriteringar for 2017 og åra framover. Framlegget til budsjett for 2017 er nøkternt. Dette nivået er eit minimum for å få til ei forsvarleg drift med aktiviteten kommunen har i dag. I 2016 har skatteinntektene hatt ei utvikling nesten på nivå med utviklinga i landet elles. Inntektene ligg likevel vesentleg under det som har lagt i økonomiplanen.

Innhold

1 Føreord	2
2 Akkumulert underskot og ROBEK:.....	2
3. Arbeid med budsjettet og tilpassingar i 2016.	3
4. Investeringar 2017.....	4
5. Historikk 2007-2015.	7
7 Rådmannen sine kommentarer.....	8
8 Gjennomgang av dei ulike ansvarsområda:	9
9 Utvikling i netto driftsresultat:	12
10 Gjeld og rentenivå:	13
11 Investeringar 2017.....	13
12 Vurdering.....	15
13 Oppsummering.....	16
13 Konklusjon – Rådmannen sitt framlegg til vedtak.....	17

2 Akkumulert underskot og ROBEK:

Kommunen har ca. 8,3 millionar kr. i akkumulert underskot før rekneskap 2016.

Det er lagt opp til fylgjande overskot i økonomiplanperioden:

2017	2018	2019	2020	Sum 2017-2020
Kr. 1.100.000	Kr.2.350.000	Kr.1.898.000	2 148 000 kr.	7 496 000 kr.

I tillegg til dette, kan 2016 gi eit lite overskot dersom skatteinntektene i november heldt seg på budsjett. Skal heile underskotet dekkast inn i åra 2016-2020, må overskotet i 2016 minst bli 800 000 kr.

Med den framlagte økonomiplanen, vil Austrheim kommune koma på ROBEK-lista. Då er det Fylkesmannen ikkje kommunestyret, som avgjer kva kommunen kan låne.

Skal underskotet dekkast inn i 2016 og 2017 må det nyttast andre inntektskjelder. Døme på dette er innføring av eigedomsskatt for hus og fritid eller auka utbytte.

3. Arbeid med budsjettet og tilpassingar i 2016.

I 2016 har rådmannen arbeidd vidare med prosjektet «Kutt i drifta med fokus på kvalitet.» Dette er eit innsparringsprosjekt som vart sett i gang i gang i mai 2015. Bakgrunnen var den store svikten i skatteinntektene og aukande arbeidsløysa. Prosjektet er organisert gjennom rådmannsgruppa. Dei tillitsvalde er trekt inn frå første oppstart. Følgjande ting vert vektlagt.

1. Ingen skal verta sagt opp
2. Alle stillingar som vert ledige skal vurderast i ei gruppe bestående av rådmannsgruppa, personalkonsulenten og to tillitsvalde. Aktuelle avdelingsleiar har og høve til å møta når stilling i deira avdeling skal vurderast.
3. Siktemålet er å ha ei balansert økonomisk drift med årlege rekneskapsoverskot rundt 1,75 %.
4. Rådmannen legg opp til at underskotet for 2015, skal vera betalt ned innan 2019.

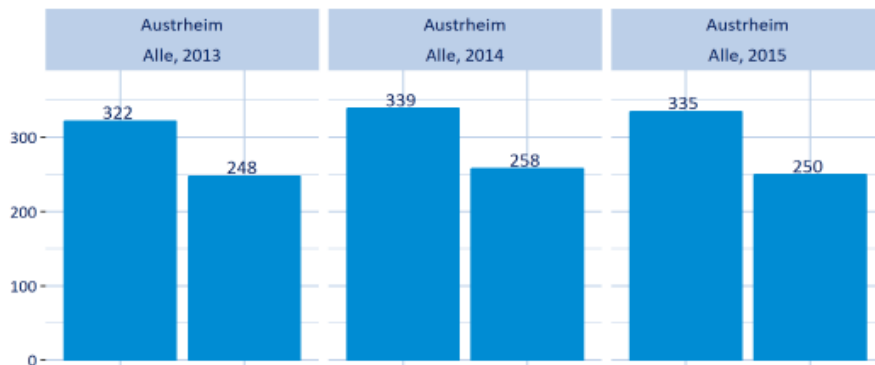
I 2016 har alle stillingar vorte vurdert av ei gruppe som består av:

- Rådmannsgruppa
- HTV Fagforbundet
- HTV Utdanningsforbundet/aktuell fagforening
- Aktuell avdelingsleiar

Gruppa vurderer om stillinga skal lysast ut, stillast vakant eller opphøyra. I løpet av året har alle konklusjonane vore nytta i aktuelle saker. I vurderingane må ein heile tida ha som siktemål at arbeidssituasjonen ikkje skal bli så pressa på ein arbeidsplass at det igjen fører til slitasje og sjukemeldingar.

Antall ansatte og antall årsverk, 1. desember 2015

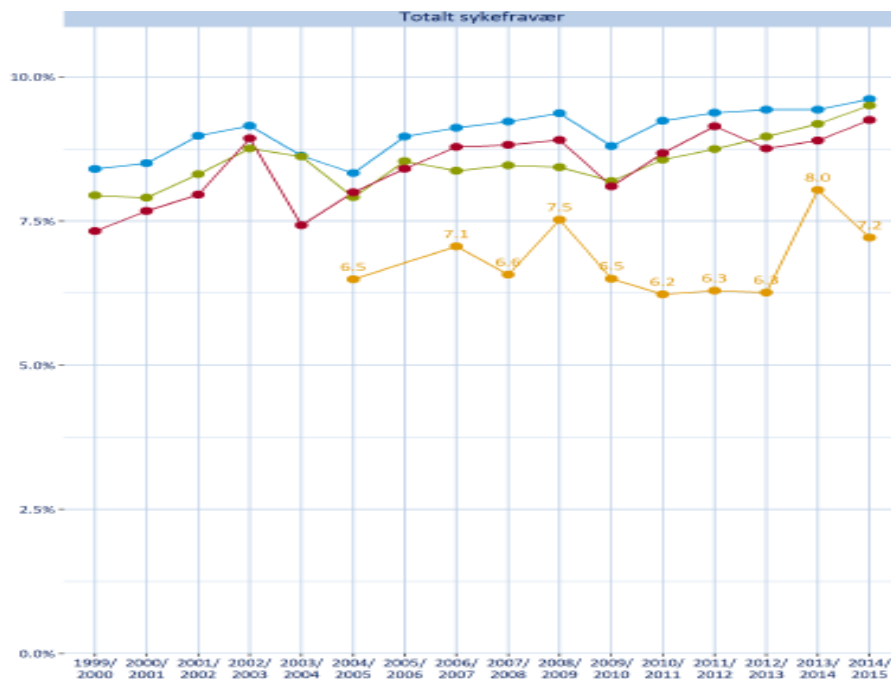
Kilde: PAI/KS, 2016

Fiugren er henta frå KS sin rapport «Arbeidsgivermonitor.» Utviklinga av tal tilsette viser at på slutten av 2015 var Austrheim kommune nede på om lag same tal tilsette som i 2013. Dette skuldast nok at det vert vurdert strengt kva stillingar som skal utlysast. I andre tertialrapport står det at personalutgifter ligg 1,5 million under budsjett. Noko av dette skuldast at avdelingsleiarane er forsiktig med å setja inn vikar. Dei to største fagorganisasjonane har skrive «bekymringsmelding» om situasjonen i organisasjonen. Dei meiner at innsparringa fører til ekstra belastning og slitasje på dei tilsette. Rådmannen ser at dette må vi halde under oppsikt og ikkje «strekke strikken» for langt.

Sjukefråværet.

Figuren under viser utviklinga i sjukefråværet frå 4. kvartal 1999 til og med 4. kvartal 2015.

Austrheim er den nedste gule linja. Den blå er kommunar generelt, den grønne er kommunar i Austrheim si kommunegruppe og den raude er kommunar i Hordaland.

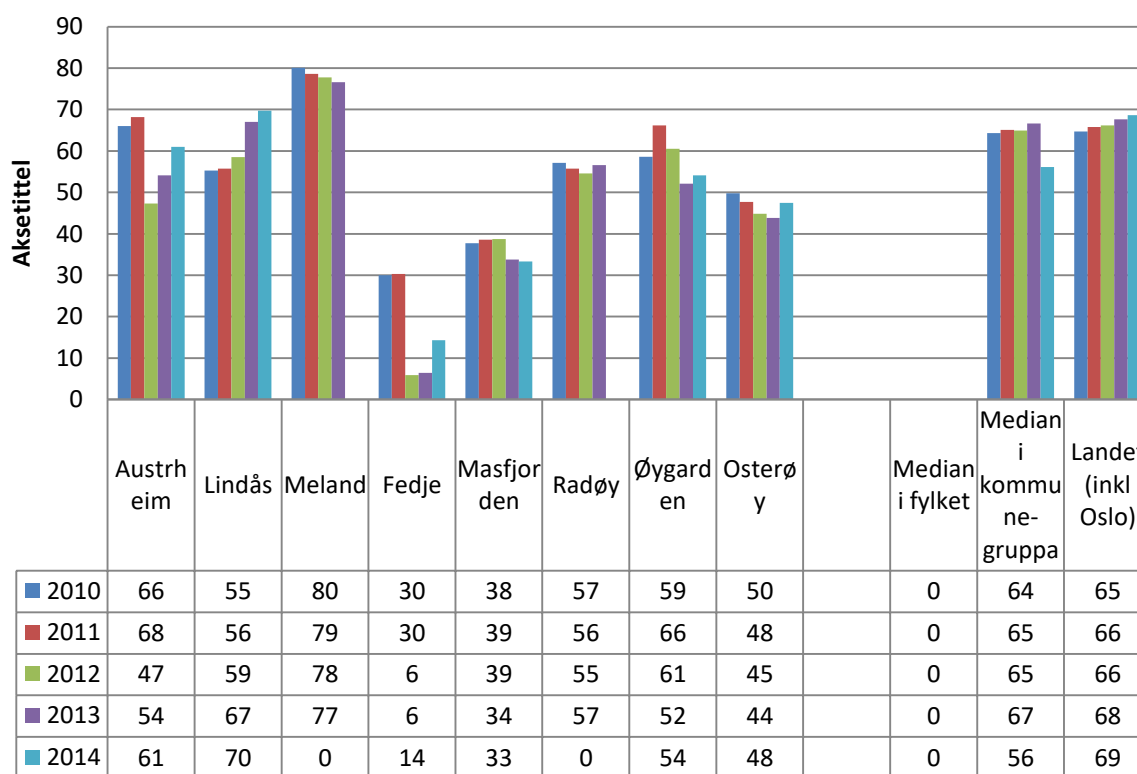
Austrheim har i heile perioden hatt lågare sjukefråvære enn kommunar i landet genrelt, kommunar i kommunegruppe 2. Vi ser at det var ein auke i 2014, sjukefråværet har gått ned att i 2015, men er ikkje på det nivået det var tidlegare i perioden. Det vert ei viktig oppgåve framover å halde auge med denne utviklinga for å vera i forkant dersom det skjer ein auke igjen. Det er viktig at nedskjæringar og innsparingar ikkje går så langt at fråværet aukar att.

4. Investeringar 2017.

I Kommunebarometeret finn vi figuren på neste side. Han viser kommunane si lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter.

Figuren viser at prosenten i Austrheim ligg dels under kommunar i vår kommunegruppe. Austrheim ligg og under gjennomsnitt for kommune-Noreg når ein måler lånegjelda prosentvis etter brutto driftsinntekter.

Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter

Oversikta gjeld for perioden 2010 til og med 2014. Det var gode økonomiske år for Austrheim. Skatteinntektene lå rundt 120 prosent av landsgjennomsnittet. I 2015 opplevde Austrheim eit skifte. Skatteinntektene minka drastisk. I dag har kommunen ein situasjon med eit underskot på om lag 8,3 millionar kr. Skatteinntektene er under 110 prosent av landsgjennomsnittet. Austrheim har nemleg hatt lågare vekst i skatteinntektene pr. innbyggjar enn fleire nabokommunar.

Eigedomsskatt på hus og hytter

Rådmannen meiner at det bør innførast eigedomsskatt på hus og hytter. Dersom ein innfører 2 promille skatt, er det eit inntekstpotensiale på 7 million. Viss satsen vert auka til fire promille, er potensialet 14 millionar kr. Kommunestyret kan og halda promillesatsen på to eller tre. Kommunestyret bør ta denne avgjerda for å kunne gå inn i dei næraste åra med fridom til å investere utan at Fylkesmannen kan gjere kutt i investeringane. Kommunen har så mange krevjande investeringsoppgåver framover, at ein treng økonomisk handlefridom.

Dersom det ikkje vert innført eigedomsskatt på hus og hytter, meiner rådmannen at investeringane må strammast kraftig inn. Kjem vi på ROBEK, kan dette føre til:

- Vanskeleg å halde trykk på vedlikehald Kaland skule. Årås skule er fint renovert, Vedlikehaldet på Kaland skule kan bli utsett
- Bygging eller rehabilitering av Kaland barnehage. Kommunen har ny Kystbarnehage, men oppjusteringa av Kaland barnehage kan bli utsett. Kommunen kan kanskje få lov å føra opp ny barnehage, eller rehabilitere den noverande. Det fylkesmannen kan tenkast å ha innvendingar

på, er at kommunen får lånefinansiere eventuelle rekkefylgjekrav med vegutløsning i samband med utbygginga.

- Utbygging av VVA. Rådmannen held på å utarbeida ei oversikt over investeringsbehov for vatn og avløp. Når denne vert lagt fram, vil ein sjå at det vil vere problem å gå inn på det feltet med sterke begrensingar i evnen til å investere.
- Omsorgsbustadene på Kaland/Fonnes. Prosjektet med å bygge omsorgsbustadane kan truleg fylkesmannen gi klarsignal til, sjølv om kommunen er på ROBEEK-lista. Det kan derimot bli problem med å få lånefinansiere rekkefylgjekrava med veg, fortau, park og friluftsområde.

Når det gjeld framtidige investeringsprosjekt, kan ikkje rådmannen sikkert sei at det blir gitt løyve til eitt tiltak, men ikkje til eit anna. Ein vil måtte ta dei ulike diskusjonane med fylkesmannen undervegs. Det som likevel er eit faktum, er at Austrheim kommune står framfor ei rekke store investeringar. Å vera på Robek-lista, kan gjera et utbyggingane vil måtte ta noko lenger tid enn dersom kommunestyret stod fritt til å avgjera investeringane.

Finn Austrheim vegen framover? Foto. Tord Risdal.

5. Historikk 2007-2015. Økonomiske oversikter i heile 1000 kr.

Økonomiske oversikter Hele 1000 kr	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2 008	2 007
Økonomisk oversikt - drift	Regnskap	Regnskap	Regnskap	Regnskap	Regnskap	Regnskap	Regnskap	Regnskap	Regnskap
Driftsinntekter									
Brukerbetalinger	13 175	13 036	12 407	12 297	12 050	11 328	10 795	10 460	9 353
Andre salgs- og leieinntekter	16 345	14 607	14 213	13 436	12 870	12 176	11 665	11 001	11 539
Overføringer med krav til motytelse	36 479	37 238	41 005	39 919	37 164	44 413	40 391	37 551	50 932
Rammetilskudd	73 373	70 529	68 234	65 401	61 407	39 020	39 676	32 676	30 815
Andre statlige overføringer	8 200	6 480	2 073	1 511	1 683	4 005	4 831	4 376	4 350
Andre overføringer	100	100		3	11	15	8	5	6
Skatt på inntekt og formue	82 871	84 590	84 311	81 797	75 512	78 176	69 157	61 305	57 725
Eiendomsskatt	12 585	12 608	12 608	11 354	12 949	12 814	13 279	7 429	8 078
Sum driftsinntekter	243 129	239 188	234 850	225 719	213 645	201 947	189 802	164 802	172 797
Driftsutgifter									
Lønnsutgifter	149 254	145 416	134 323	129 593	123 325	113 290	105 980	95 962	93 761
Sosiale utgifter	40 278	38 994	36 244	32 612	31 438	28 630	27 364	24 779	23 628
Lønn og Sos Kostnader	189 532	184 410	170 567	162 205	154 764	141 920	133 344	120 741	117 389
Kjøp av varer og tj som inngår i tj.produksjon	28 466	27 504	27 843	25 853	25 714	26 956	23 714	21 196	19 019
Kjøp av tjenester som erstatter tj.produksjon	11 353	11 635	9 298	9 315	7 875	6 675	5 860	5 768	14 128
Overføringer	12 971	15 637	13 598	16 427	10 143	10 312	8 386	7 954	6 704
Avskrivninger	11 993	12 084	11 003	10 507	10 079	8 853	8 231	7 413	6 909
Fordelte utgifter									
Sum driftsutgifter	254 314	251 270	232 310	224 307	208 575	194 716	179 536	163 072	164 148
Brutto driftsresultat	-11 185	-12 082	2 541	1 413	5 069	7 231	10 267	1 730	8 649
Finansinntekter									
Renteinntekter og utbytte	2 815	5 283	5 367	5 787	5 819	4 939	5 478	6 697	4 896
Mottatte avdrag på utlån	32	57	108	101	153	446	212	260	242
Sum eksterne finansinntekter	2 847	5 340	5 475	5 888	5 972	5 385	5 690	6 957	5 138
Finansutgifter									
Renteutgifter og låneomkostninger	4 555	5 067	4 689	5 085	5 727	3 748	4 275	7 719	5 511
Avdrag på lån	6 882	7 312	8 864	8 068	7 698	6 308	5 133	4 603	4 415
Utlån	22	77	75	118	152	103	481	253	175
Sum eksterne finansutgifter	11 460	12 456	13 628	13 271	13 577	10 159	9 889	12 575	10 100
Resultat eksterne finanstransaksjoner	-8 612	-7 116	-8 154	-7 382	-7 605	-4 774	-4 199	-5 619	-4 962
Motpost avskrivninger	11 993	12 084	11 003	10 507	10 079	8 853	8 231	7 413	6 909
Netto driftsresultat	-7 805	-7 114	5 391	4 537	7 544	11 310	14 299	3 525	10 596
Interne finanstransaksjoner									
Bruk av tidl. års regnsk.m.mindref.		12	5 895						
Bruk av disposisjonsfond	4 989	2 752	369	6 065	302	1 533	350	400	100
Bruk av bundne fond	1 335	2 074	647	998	768	1 805	458	1 219	1 829
Sum bruk av avsetninger	6 324	4 838	6 910	7 063	1 069	3 908	808	1 628	3 230
Overført til investeringsregnskapet	122	50	4 934	4 562	5 799	11 079	7 898	1 166	6 771
Dekning av tidligere års regnsk.m. merforbruk	5 140								2 676
Avsatt til disposisjonsfond		12	5 904	134	2 588	3 543	4 300	1 792	2 442
Avsatt til bundne fond	1 506	2 802	1 451	1 009	226	596	2 340	2 195	566
Avsatt til likviditetsreserven									1 362
Sum avsetninger	6 767	2 864	12 289	5 705	8 613	15 218	14 537	5 154	13 817
Regnskapsmessig mer/mindreforb	-8 248	-5 140	12	5 895	0	0	570	0	9

Tabellen over viser utviklinga i rekneskapsmessig resultat for Austrheim.

7 Rådmannen sine kommentarer.

Fylkesmannen har sendt ut eit orienteringsskriv til kommunane om statsbudsjettet for 2017. Skrivet ligg som vedlegg, her er rådmannen sine kommentarer til dei ulike punkta i skrivet.

Skatteanslag

I skrivet frå Fylkesmannen står det at kommunane må justera for lokale tilhøve knytt til skatteutviklinga. Rådmannen tilrår at skatteanslaget vert 90 100 000 kr. for 2017.

Frie inntekter

Nominelt aukar dei frie inntektene med 3,073 mill. kr. Dette utgjer ein vekst på om lag 2%.

Kommunalt vedlikehaldstilskot Sør- og Vestlandet 2017

Tilskotet er øymerka vedlikehald og rehabilitering av skular, sjukeheimar og omsorgsbustader.

Bakgrunnen for tilskotet er auka arbeidsløyve.

Austrheim kommune får 1 542 000 kr. Dette er innarbeidd i investeringsbudsjettet.

Skule

Skrivet poengterer at skulane skal prioritere tidleg innsats. Fagleg svare elevar skal få tilbod om tidsavgrensa intensivopplæring. Regjeringa vil sende på høyring eit lovframlegg om tidleg innsats i skulen.

Helse og omsorg.

Opptappingsplan for rus.

Det er satt av 150 000 kr i 2017 for gjennomføring av prosjekt innanfor området. Prosjektet skal kartlegge kommunen sin innsats på feltet og peika ut naudsynte satsingsområde framover. Prosjektet skal og skildre korleis dette feltet bør organiserast i Austrheim.

Opptappingsplanen for rehabilitering og habilitering.

Lokalt er det ikkje sett av ekstra midlar til dette. Det vert ei oppgåve å koordinere og bygge ut dette med dagens bemanning.

Helsestasjon og skulehelseteneste

Austrheim kommune har dei siste åra styrka denne tenesta. Det er ikkje ytterlegare styrking i 2017 budsjettet.

Dagtilbod demente.

Austrheim kommune har hatt dagtilbod for demente som eit tilbod dei siste åra. Vi har fått øymerka tilskot til føremålet. Desse midlane kan ikkje nyttast til lønn. Tiltaket held fram.

Sjukeheimar og omsorgsbustader

Denne ordninga gjev tilskot på 45 % av investeringa i omsorgsbustader. I 2017 vil Austrheim starta bygginga av omsorgsbustadene på Kaland. Reguleringsarbeidet er i full gang.

Ressurskrevjande tenester

Denne ordninga gjev Austrheim ca. 7,37 mill. kr. i 2017. I 2017 er innslagspunktet auka utover lønns- og prisstigninga. Kommunen får først tilbakeføringar på 80% av eit tiltak som kostar meir enn 1 157 000 kr.

Øyeblikkelig hjelp

Det er plikta kommunane har til å tilby øyeblikkeleg hjelp. Det skal vera ein mellomting mellom sjukehus og heim/sjukeheim ved sjukdom. Dette er løyst gjennom ØH-posten ved Legevakta i Knarvik. Frå og med 2016 er finansieringa trekt inn i rammetilskotet. Summen for Austrheim er sett til 777 000 kr. Belegget på ØH-sengene har vore om lag 40 % i 2016. I budsjettet for NHL vert Austrheim krevd for 832 000 kr til drift av ØH-sengene i 2017.

Flyktningar og integrering

Austrheim har vedtatt å ta i mot flyktningar til og med 2017. Pr. dato har Austrheim motteke 64 flyktningar inkludert gjenforeining. Etter vedtak skal Austrheim ta imot ytterlegare 2 flyktningar i 2016. I 2017 skal vi ta imot 10 flyktningar. Vedtaket om å ta imot 5 mindreårige vart oppheva i 2016 då behovet var redusert.

Rentekompensasjon skulebygg og symjeanlegg.

Dette er ordningar styrt gjennom Husbanken. Kommunane får stilt lånemidlar til rådvelde og får kompensasjon for renter på låna berekna over 20 år. I 2016 nyttar kommunen dei siste midlane frå denne ordninga.

Frivilligsentralar

Ansvar for tilskot til frivilligsentralar vert i 2017 overført til kommunane. Det øyremerka tilskotet som kommunane har mottatt for denne tenesta i tidlegare år, vert no overført til rammetilskotet.

Inntektssystemet i 2017

Noverande inntektssystem for 2016 vert vidareført til 2017. Austrheim kommune får trekk i småkommunetilskotet med utgangspunkt i distriktindeksane for 2015.

Austrheim kommune har ein distriktindeks på 73,3 som gjev 50 % trekk i småkommunetilskotet.

For 2017 vil Austrheim få eit skjønstilskot på 2.150.000 kr. I 2016 fekk vi to skjønstilskot på tilsaman 3,7 millionar kr. For 2017 er det samla eit trekk på 1,15 million kr i skjønsmidlar i forhold til 2016.

Kommunereform

Det er lagt opp til eigne ordningar i høve til dei kommunane som har gjort vedtak om å slå seg saman. Austrheim kommune vil halda fram med å vera eigen kommune.

8 Gjennomgang av dei ulike ansvarsområda:

Ansvar 100 - Rådmannen:

P.g.a valet i 2017, er valutgifter lagt inn i budsjettet med 150 000 kr. Tilskot til Austrheim kyrkje er lagt inn med 80 000 kr. Det er også lagt inn i budsjettet at stillinga som kommunalsjef skal leggjast om til stilling som skulefagleg rådgjevar i rådmannen sin stab. Dette aukar ikkje talet på stillingar i rådmannsgruppa. Stillinga som skulefagleg rådgjevar vert sett vakant til 1. august 2017. Nettoauken i 2017 vil såleis vere minimal.

Ansvar 101.

På dette ansvarsområdet er godtgjersle til ordførar, varaordførar og andre politikarar ført. I tillegg ligg budsjett for desse her:

- Ungdomsrådet
- Stønad til dei politiske partia
- Kontrollutvalet
- Frikjøp tillitsvalde
- Eldreråd
- Revisjon

Det er ikkje lagt inn noko auke på avdelinga.

Ansvar 190.

Følgjande ligg i dette ansvarsområdet:

- Lærlingar
- Servicekontoret

Det er lagt inn ein reduksjon i stilling på budsjettet når det gjeld servicekontoret. Dette gjer at ramma vert redusert med 400 000 kr. Det er lagt opp til at vi heldt lærlingar omlag på same nivå.

Ansvar 200 – Administrasjon undervisning:

Området femnar om utviklingsprosjekt for skulane og barnehagane, etterutdanningsprosjekt for lærarane, morsmålsopplæring og vaksenopplæring.

Driftsramma er redusert med 200 000 kr. som gjeld vaksenopplæring.

Ansvar 201 – PPT og barnevern:

Det er lagt opp til same utgiftsnivå som 2016. I 2016 har det vore stort langtids sjukefråvær på avdelinga. Dette har skapt store utfordringar for avdelinga sitt tenestetilbod. Det er derfor tilsett vikarar for å rette opp i dette. Kommunen kjøper og tenester frå Radøy barnevern. Mål i 2017 er at arbeid som i dag vert utført av konsulentar, skal utførast av eigne tilsette. Dette kan frigjere lønsmidlar til å tilsetje ein fjerde barnevernskonsulent/familierettleiar.

Ansvar 210 – Årås skule/SFO:

Det er lagt inn ein auke på 1 630 000 kr. Den store auken skuldast fleire ressurskrevande elevar, flyktningeborn og born med andre morsmål enn norsk.

Ansvar 211 – Kaland skule/SFO:

Her er det lagt inn ein reduksjon i ramma på 56 000 kr. Reduksjonen gjeld nedgang i talet på ressurskrevande elevar og at lærarar med topp lønsansinietet sluttar.

Ansvar 220 – Austrheim Kystbarnehage:

Ramma er auka med 600 000 kr. og gjeld i hovudsak løn.

Ansvar 221 – Kaland barnehage:

Ramma vert auka med 364 000 kr. Dette skuldast i hovudsak nedgang i brukarbetalingar og refusjonar frå andre kommunar.

Ansvar 250 – Kulturskule

Det er lagt inn ei auke på 111 000 kr. Stor sett gjeld dette løn.

Ansvar 251 – Bibliotek

Ramma er auka med 81 000 kr. Gjeld for det meste løn.

Ansvar 255 – Anna kultur

Her er det ein auke på 67 000 kroner. 50 000 kr gjeld stønad til restaurering av kulturminne. Kommunen har snart slutført arbeidet med kulturminneplanen sin.

Ansvar 290 – Undervisnings- og arbeidssenter:

Ramma er auka med 122 000 kr. I 2016 var ramma alt for lav. Difor er ramma relativt høgare i 2017.

Ansvar 300 – Administrasjon helse- og sosial:

Her er det ein auke på 350 000 kr. Midlar til budstادتilskot vert vidareført med 175 000 kr. Auken i ramma skuldast bortfall av statstiltkot for frivilligsentralen.

Ansvar 301 – Helseavdelinga:

Ramma er auka med ca 1,6 millionar kr. Dette skuldast permisjon legar med løn, tilsetjing av ny vikarlege og full årsverknad på psykologstillinga.

Ansvar 302 – NAV/Sosiale tenester: Her er det ein auke på 300 000 kr. Dette skuldast vidareføring av utgifter til sosialhjelp.

Ansvar 330 – Nordliheimen

Ramma er auka med ca 1,0 million kr. Auken skuldast mellom anna nedgang i brukarbetalingar og auke i løn. I løn er også lagt inn 50 % sekretærstilling/konsulentstilling frå 1. juli. Rådmannen ser dette som ei naudsynt styrking av administrasjonen i kommunen si største avdeling.

Ansvar 331 – Kjøkken (herunder Vaskeri)

Ramma frå 2016 er vidareført.

Ansvar 332 – Heimeteneste I (Heimehjelp og Heimesjukepleie)

Dette er ein auke i ramma på 470 000 kr. Auka gjeld løn.

Ansvar 333 – Heimeteneste II (ulike tiltak PU-tenesta)

Ramma er auka med nesten 1,0 millionar kr. Årsaka er nytt tiltak når det gjeld ressurskrevjande brukar.

Ansvar 500 – Plan, byggesak, miljø

Dette ansvarsområdet har ein auke i underkant av 400 000 kr. Årsaka til auken er reduksjon av gebyrinntekter og auken i konsulenttenester i samband med kjøp av planarbeid. I tillegg er det reduksjon i løn p.g.a vakant stilling.

Ansvar 501 – Interkommunal landbruk/veterinær

Dette ansvarsområdet er eit samarbeid mellom kommunane Austrheim, Fedje og Radøy. Tildelt ramme er redusert med 100 000 kr. i forhold til opprinneleg budsjett for 2016. Reduksjonen gjeld endringar i stillingar.

Ansvar 600 – Tekniske tenester

Ramma er auka med 341 000 kr. Dette er ein normal auke.

Ansvar 604 – Bygg og anlegg

Dette ansvarsområdet har ein auke i ramma på 709 000 kr. Det er her bl.a. lagt inn ein auke i utgifter til straum.

Ansvar 605 – Reinhald

Dette ansvarsområdet har ein auke med 298 000 kr. Auken gjeld i hovudsak løn.

Ansvar 800 Tilleggsøyvingar – Næringsutvikling

I 2017 er det lagt inn 100 000 kr. til avsetjing til næringsfond. Kommunen har revidert retningslinjene for næringsfond, men har dei siste åra ikkje hatt eigne midlar til føremålet.

Ansvar 801 – Tilleggsøyvingar formannskapet:

Formannskapet si løyving står med ei ramme på 250 000 kr.

Ansvar 802 Tilleggsøyvingar - Kommunestyret

Kommunestyret si løyving står med 300 000 kr. Det er inga endring frå 2016.

Ansvar 803 Tilleggsøyvingar – Rådmann

På dette ansvarsområdet er ført fleire større og mindre driftspostar.

Postar som er registrert i 2017 er fylgjande:

Tiltak	Budsjettsum
Næringsforum	50 000
Kurs og velferdsmidlar	225 000
Diverse seniortiltak og arbeidsmiljøtiltak	100 000
Prosjekt rus/psyk	150 000
Arbeidsmiljøtiltak	100 000
Eigendel prosjektarbeid	50 000

Ansvar 804 Tilleggsøyvingar – Til ordførar sin disposisjon

Summen på 50 000 vert vidareført.

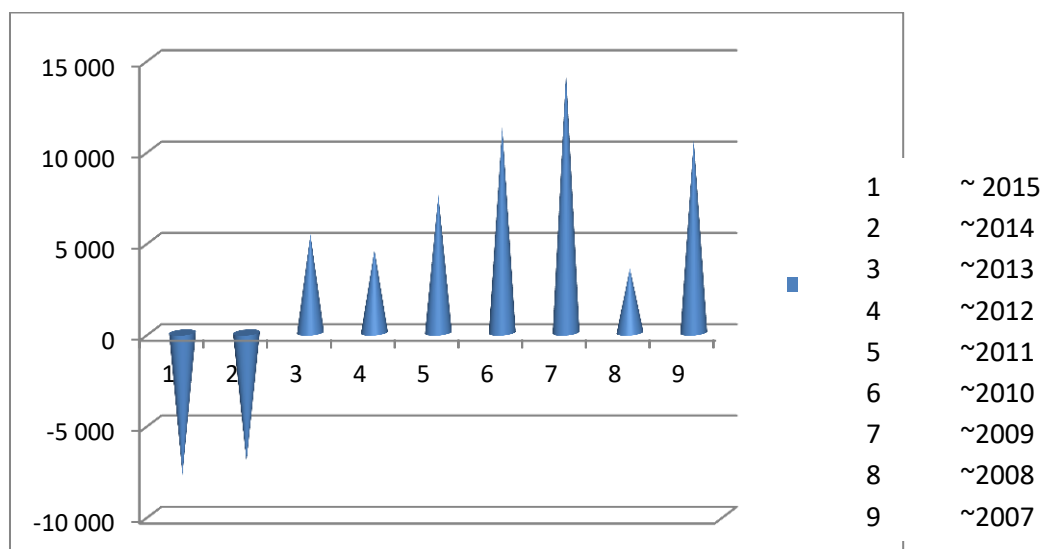
Ansvar 899 – Andre overordna utgifter og inntekter:

Det er vedteke eit årleg tilskot på kr. 200.000,- til Furuly eldresenter som stønad til kapitalutgifter for dei siste fire husværa. 2013 var første året dette tilskotet vart ytt. Kompenasjonstilskotet til Sætremarka Burettslag vert ført her med 200 000. Premieavviket på KLP vert ført som ei inntekt i dette ansvarsområdet, mot ei utgift på art 15404.

9 Utvikling i netto driftsresultat:

Oppsummert viser rådmannen til tabellen på side 7, der utvikling i netto driftsresultat er synleggjort. Her er dette vist i eit diagram:

Oppstilt i eit ndiagram ser ein denne utvikling i netto driftsresultat 2007-2015

Som det går fram av denne figuren, har Austrheim kommune hatt relativt gode netto driftsresultat fram til 2014 då driftsresultatet blei neaktiv med ca. 7,1 millionar kr. Også i 2015 viste driftsresultatet eit negativt tall med 7,8 millioner kroner. Når det gjeld 2016, kan det sjå ut som at vi skal klare eit positivt tal.

Målet er å hente inn igjen underskotet i løpet av ein 4 års periode. Dette går og fram av økonomiplanen.

10 Gjeld og rentenivå:

Austrheim kommune har pr. 31.12.15 kr. 37 309 630,- i forvaltningslån og kr. 225.458.130,- i egne lån gjennom Kommunalbanken. I dag ligg Husbanklåna på ca. 2,1% rente medan låna i Kommunalbanken ligg på 1,55% rente. Her har vi bunde renta for 3 år. 2015 -2017.

Snittnivået på lånerenta i Kommunalbanken har på 2000-talet vore svært varierende:

- 2011 = 2,9%
- 2013 = 2,2%
- 2014 = 2,2%
- 2015 = 1,55 %
- 2016 = 1,55 %

Norges Bank sine siste rentesignal tyder på at dagens rentenivå vil halda seg i framtida.

Både renteutgifter- og inntekter i økonomiplanen er etter dette basert på følgjande snittrentenivå:

- 2013: 3,75%
- 2014: 2,20%
- 2015: 2,00%
- 2016: 1,70%
- 2017: 1,70%
- 2018: 1,80 %

Kvar 0,5% auke utgjer om lag 1,0 mill. i endra renteutgifter. For 2017 er det budsjettert med ein rentesats på 1,7 %.

11 Investeringar 2017

Rådmannen legg fram fylgjande forslag til investeringar i 2017. Framlegget er nøktern og avhengig av innføring av eigedomsskatt frå 2017.

Rådmannen sitt framlegg til investeringar 2017	Budsjett 2017
IKT - Austrheim kommune	150 000
Prosjekt felles IKT drift i regionen - investeringsdel	400 000
IKT – skular	150 000
Kartlegging	100 000
IKT/tavle-skulane	400 000
Uteområdet Årås Skule	300 000
Eiegenandel uteareal	300 000
Garderobe Nordliheimen	200 000
Legekontor Ultralyd	200 000
Ekstra vedlikehald-statlig tilskot	1 542 000

Ny Buss netto	400 000
Lager Nordliheimen	300 000
VVA	2 000 000
Oppgradering Kaland skole	2 000 000
Oppgradering Kaland Barnehage	1 000 000
KS 31/15 - Oppgr. Årås sk.	500 000
Nye omsorgsbustader/Ks-92/14	1 000 000
Byggutbetring	500 000
Asfaltering	500 000
Trafikksikring etter plan	500 000
Investeringsstilskot Austrheim sokneråd	400 000
Startlån	500 000
	13 342 000

Sum investeringar er 13 342 000 kr.

Finansiering av investeringane

	Sum
Statstilskot til vedlikehald skular/barnehagar	1 542 000 kr
Overført frå drift - Investering Soknerådet	300 000 kr
Overført frå drift – netto avdrag på utlån	500 000 kr
Ordinært låneopptak i 2017	11 000 000 kr
Sum	13 342 000 kr

Kort gjennomgang av investeringane.

IKT

- Der lagt inn 150 000 til generell IKT-investering i kommunen
- Det er lagt inn kr. 400.000,- til investering gjennom IKT- Nordhordland.
- Skulane treng årlege IKT-investeringar, og det vert øyremerkd 150 000 av den årlege IKT-løyvinga til dette føremålet. Pengane vert nytta til elevmaskiner/klassemaskiner med datamaskiner
- Det vert lagt inn 400 000 som skulane kan nytta til innkjøp av interaktive tavler. Dette er oppfylging av vnskje frå skulane i fellesskap. I økonomiplanen er det sett av same beløp i 2018.

Kart

- 100 000 er sett opp til diverse innkjøp av kart og dataprogram for plan, oppmåling og byggsak.

Utbygging Nordliheimen

- Nordliheimen får 300 000 kr. til å setja opp lager for ein del av det som i dag ligg lagra i Kanser dalen. Same beløp vert sett av i 2018, slik at bygginga startar seint på hausten.
- Nordliheimen frå 200 000 kr. til ei oppgradering av garderobane.

VVA

- Det er sett av 2 millionar kr til VVA. I VVA-planen ligg det inne krav om utskifting av leidningsnett og avløpsstasjonar.

Vedlikehald skulane

- Programmet for vedlikehald av skulane skal gå vidare
  - Det er sett opp med 2 millionar kr på Kaland. Midlane er tenkt å nytta til oppussing av garderobeanlegga, gymsal, hall og toalett.
  - Det er lagt inn 500 000 kr til vedlikehald på Årås skule. Dette er tenkt å nytta for utskifting av mellom anna golvbelegg. Ein del av belegga på skulen er 35 år gamle og

er tunge å reinhalde. Etter at skulen er renovert utvendig, treng ein no å pussa opp skulen inne.

- Ekstra vedlikehald skular. Statsbudsjettet har løyvd 1 542 000 kr til Austrheim i ekstra sysselsetjingstilskot. Det er kriterier for bruken. Rådmannen føreslår at pengane i hovudsak vert nytta på Kaland skule. Dette gir samla 3,5 million til vedlikehald på Kaland skule i 2017.

Uteområde/leikeområde

- Årås skule har fått 277 000 i tippemidlar til uteanlegget sitt. Kommunen må setja av eigendelen. Rådmannen føreslår å setja av 300 000 kr til dette.
- Det vert sett av 300 000 kr som eigendel dersom andre skular eller barnehagar treng kommunal eigendel til liknande anlegg. I 2017 bør dette gå til Kaland skule som ynskjer ein Court Yard sprotsarena ved skulen.

Legekontor utstyr

- Det vert sett av 200 000 kr til innkjøp av nytt utstyr til ultralyd. Det som står på legekontor no, vart kjøpt inn tidleg på 1990-talet.

Buss

- Kommunen sin buss må skiftast ut. Det vert sett av 400 000 kr. Resten av kjøpesummen vert tatt frå fond som er avsett til føremålet.

Kaland barnehage

- I løpet av vinteren vil kommunestyret gjera vedtak om barnehagen skal oppgraderast/påbyggast eller det skal byggast ny barnehage. Det vert sett av 1 million kr. til arbeidet i 2016. I økonomiplanen står og 3 millionar i 2018. Dette er ikkje nok til eit eventuelt nybygg.

Omsorgsbustadene Kaland

- Arbeidet med reguleringsplanen for omsorgsbustadene på Vardeflaten pågår for fullt. På slutten av 2017 bør arbeidet starta opp. Det vert sett av 1 million til dette prosjektet i 2017. I økonomiplanen ligg det inne 3 millionar kr. i 2018 og 3 million i 2019. Kommunen vil søkja investeringstilskot frå Husbanken når ein startar bygginga. Kommunen kan oppnå 45 % tilskot pr. bustadeining. Maks ramme pr eining er 3 060 000 kr. Tilskotet pr hus kan bli 1 377 000 kr.

Tekniske tenester

- 500 000 kr vert sett av til generell byggutbetring
- 500 000 kr vert sett av til asfaltering av kommunale vegar
- 500 000 kr vert sett av til trafikksikring etter plan. Plan for trafikksikring vert vedtatt i vinter etter ei høyring.

Investeringstilskot soknerådet

- Det er lagt inn investeringstilskot til Soknerådet med 400 000 kr. Dette skal mellom anna gå med til å dekkja renter og avdrag på lånet til utbygginga av Leirvåg gravplass

Startlån

- Dette er ei ordning som kommunen administrerer på vegne av Husbanken. Ein søker Husbanken om midlar som ein så låner ut til unge husbyggjarar. Det vert sett av 500 000 til dette.

12 Vurdering

Kommunen har slikt mål for økonomien:

Me vil at:

- Kvaliteten på tenestene skal oppretthaldast.
- Det skal arbeidast for eit stabilt driftsresultat på minimum 3% av samla driftsinntekter.
- Det skal fokuserast på prosjektarbeid og nye metodar for oppgåveløysing.
(Dette målet er seinare endra til 1,75 % av Departementet, red. merk.)
- Det skal fokuserast på rasjonalisering og effektivisering innan betaling, sakshandsaming og informasjon.

Dette vil me få til gjennom å:

- Vidareføra god kontroll med økonomien og økonomiplanlegginga.
- Fokusera på effektivisering og rasjonell drift med bruk av elektronisk betaling, sakshandsaming og informasjonssystem.
- Syte for naudsynt investering i eksisterande bygg og anlegg.
- Halde budsjetttrammene frå 2015 – 17 på om lag på same nivå som for 2014.
- Ta høgd for moglege renteauke framover.
- Integrera handlingsdelen til kommuneplanen i økonomiplanen og oppdatera denne kvart år for betre målstyring.

I 2016 er det utarbeidd statusrapport til handsaming i formannskapet. Desse rapportane har ført til god budsjettstyring. I tillegg er det utarbeidd 2 tertialrapportar med budsjettjustering til formannskap og kommunestyre.

Dette er i samsvar med kommunen sitt økonomireglement.

13 Oppsummering

Dersom politikarane finn at innføring av eigedomsskatt er ynskjeleg for å dekke inn det akkumulerte underskotet, er det i saka lagt inn framlegg til vedtak som må gjerast.

Lov om eigedomsskatt seier:

§ 2. Kommunestyret¹ avgjer om det skal skrivast ut eigedomsskatt i kommunen.

¹ Sjø lov 25 sep 1992 nr. 107 kap. 2.

§ 3.¹ Kommunestyret kan skrive ut eigedomsskatt på anten

- a) faste eigedomar² i heile kommunen,³ eller
- b) faste eigedomar i klårt avgrensa område som heilt eller delvis er utbygde på byvis eller der slik utbygging er i gang,⁴ eller
- c) berre på verk og bruk⁵ i heile kommunen, eller
- d) berre på verk og bruk og annan nærings eigedom⁶ i heile kommunen, eller
- e) eigedom både under bokstav b og c, eller
- f) eigedom både under bokstav b og d, eller
- g) faste eigedomar i heile kommunen, unnateke verk og bruk⁵ og annan nærings eigedom.⁶

I dag har Austrheim eigedomsskatt etter §3c, berre på verk og bruk. Dersom det skal aukast til også å gjelda annan nærings eigedom, må ein skriva det ut etter §3d. Dersom ein skal innføra eigedomsskatt for også hus og hytter/fritid, må ein skriva ut etter §3a. Ein må skilja for verk og bruk og annan nærings eigedom på 7 promille og hus og hytter/fritid på 2 promille.

Framlegget til budsjett for 2017 tilseier at administrasjonen framleis må fokus på økonomistyring.

Den totale budsjetttramma for alle ansvarsområda i 2017 er auka med 5 % i høve til revidert budsjett for 2016.

13 Konklusjon – Rådmannen sitt framlegg til vedtak

1. Budsjett 2017 – Økonomiplan 2017-2020, vert tilrådd slik det ligg føre i vedlagde tabelloppsett, med fylgjande endringar på driftsrammene for dei einsskilte åra:

Rammeområde	2017	2018	2019	2020

2. Total ramme for 2017 til fordeling drift vert kr.187 362 000,-

3. Nettorammene på dei einsskilte ansvarsområda vert fastsett til (alle tal er oppført i 2017-kroner):

Rammeområde	2017	2018	2019	2020
100 Rådmann	17 336	17 636	17 786	17 636
101 Politisk styring og kontrollorgan	3 455	3 455	3 455	3 455
190 Interne serviceeiningar til fordeling	4 154	4 154	4 154	4 154
200 Adm.undervisning	2 458	2 458	2 458	2 458
201 Barnevern/PPT	7 277	6 977	6 977	6 977
210 Årås skule	24 441	24 691	24 691	24 691
211 Kaland skule	13 280	13 280	13 280	13 280
220 Austrheim kystbarnehage	13 500	13 500	13 500	13 500
221 Kaland barnehage	9 552	9 552	9 552	9 552
250 Musikk og kulturskule	1 833	1 833	1 833	1 833
251 Bibliotek	1 588	1 588	1 588	1 588
255 Anna kultur	2 423	2 573	2 573	2 573
290 Undervisn./arbeids-senter	1 200	1 200	1 200	1 200
300 Adm. Helse/sosial	927	927	927	927
301 Helseteneste	12 671	12 671	12 671	12 671
302 Sosiale tenester	7 987	7 087	6 387	5 687
330 Nordliheimen	22 609	22 784	22 784	22 784
331 Kjøkken/vaskeri	3 660	3 660	3 660	3 660
332 Heimetenester I	11 018	11 018	11 018	11 018
333 Heimetenester II	8 783	8 783	8 783	8 783
500 Plan, byggesak, miljø	2 287	2 287	2 287	2 287
501 Interkomm.landbruk/veterinær	725	725	500	500
600 Tekniske tenester	-1 498	-1 498	-1 498	-1 498
604 Eigedomsavdeling	9 097	9 262	9 262	9 262
605 Reinholdsavdeling	5 968	6 118	6 118	6 118
800 Tilleggsøyvingar-Næring	100	100	100	100
801 Tilleggsøyvingar-Formanns	250	250	250	250
802 Tilleggsøyvingar-K.styret	300	300	300	300
803 Tilleggsøyvingar-Rådmann	675	675	675	675
804 Tilleggsøyving - Ordførar	50	50	50	50
899 Andre overordna utg./innt.	-2 019	-1 619	-1 619	-1 619
900 Momsrefusjonsordninga	0	0	0	0
Overskot/Nedbet.underskot	-1 100	-2 350	-1 898	-2 148

4. Den totale investeringsramma for år 2017 vert sett til kr. 13 342 000,- med fylgjande endring:

Ansvar	Tiltak	2017
099		
099		

Den totale investeringsramma for 2017 vert då kr. 13 342 000,-

Som vert finansiert som fylgjer:

Ordinært låneopptak:	11 000 000
Overføring frå drift-Investeringsstilskot sokneråd	300 000
Overføring frå drift-netto avdrag på utlån	500 000
Statstilskot ekstra vedlikehald	1 542 000

I tillegg vert det tatt opp fylgjande lån:

Lån til vidare utlån	500.000
-----------------------------	----------------

Vekta avdragstid på låneopptak for 2017 vert fastsett til 30 år

5. Måla for drifta vert vedteke slik dei går fram av kommuneplanen vedteke den 04.02.15.
6. Rådmannen utarbeider detaljbudsjett og resterande lovfesta hovudoversiktar, med bakgrunn i gjevne driftsrammer.
7. I medhald av eigedomsskattelova § 3 første ledd bokstav c vert utskrivinga av eigedomsskatt på verk og bruk vidareført i 2017 med 7,0 promille, jf. esktl § 11 første ledd.

For 2017 vert det utskriving av eigedomsskatt på anna næring jf. esktl § 3 første ledd bokstav d med 7,0 promille. Føresetnaden er at takseringa av anna næring er ferdig innan 01.03.17.

(For 2017 vert det utskriving av eigedomsskatt i heile kommunen jf. esktl § 3 første ledd bokstav a med 7 promille for verk og bruk og næring. Med 2 promille for bustad/fritidsbustad. Føresetnaden er at takseringa er ferdig innan 01.03.2017.)

Taksvedtekter for eigedomsskatt i Austrheim kommune vedtatt i kommunestyret den 24.11.16 skal gjelde for eigedomsskatteåret 2017, jf. esktl § 10.

Utskriving av eigedomsskatt for skatteåret 2017 er basert på takster fastsett ved siste alminnelige taksering gjennomført i 2009 med seinare justeringar.

8. Marginavsetnad vert fastsett til 10% for 2017.

Austrheim 17.11.2016

Jan Olav Osen

Rådmann

Vedlegg.

1. Fylkesmannen sitt budsjettsskriv
2. Kommuneplanen sitt målstyringsdokument